

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság
5.Bhar.330/2009/8.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2010. év december hó 17. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

ÍTÉLETET:

A *lopás vétsége és más bűncselekmények* miatt *az I. r. vádlott és társa* ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság 27.Bf.V.6124/2009/4. számú ítéletét az alábbiak szerint *változtatja meg*.

Egyetemlegesen kötelezi az I. rendű és a II. rendű vádlottakat, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül fizessenek meg a sértett magánfél részére kártérítés címén 185.000 (Egyszáznyolcvanötezer) forintot, az államnak pedig 11.000 (Tizenegyezer) forint eljárási illetéket.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A harmadfokú eljárás során felmerült 6.000 (Hatezer) forint bűnügyi költségből az I. rendű 3.000 (Háromezer) forintot, a II. rendű vádlott szintén 3.000 (Háromezer) forintot köteles megfizetni az állam javára.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2008. december 17. napján kihirdetett 19.B.V.80420/2008/4. számú ítéletével

Az I.r. vádlottat társtettesként elkövetett lopás vétsége (Btk.316.§.(1)(2) bekezdés I. fordulata, 3 rb. társtettesként elkövetett közokirattal visszaélés vétsége (Btk.277.§.(1) bekezdése) és 2 rb. bűnsegédként elkövetett készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétsége, melyből 1 rb. kísérlet (Btk.313/C.§.(1)

bekezdés b/ pont, (2) bekezdés) miatt - halmazati büntetésül - mint különös visszaesőt 50 nap közérdekű munkára ítélte.

A II.r. vádlottat társtettesként elkövetett lopás vétsége (Btk.316.§.(1)(2) bekezdés I. fordulata, 3 rb. társtettesként elkövetett közokirattal visszaélés vétsége (Btk.277.§.(1) bekezdése) és 2 rb. készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétsége, melyből 1 rb. kísérlet (Btk.313/C.§.(1) bekezdés b/ pont, (2) bekezdés) miatt - halmazati büntetésül - mint többszörös visszaesőt 50 nap közérdekű munkára ítélte.

Rendelkezett ítéletében az egyéb járulékos kérdésekről is.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlottak terhére súlyosításért, végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása, az I.r. vádlott esetében korábbi felfüggesztett szabadságvesztés büntetése végrehajtásának elrendelése, feltételes szabadságának megszüntetése végett.

A Fővárosi Főügyészség a Bfel.4218/2009/1. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta és kiegészítő indítvánnyal élt, indítványozta mindkét vádlott felmentését a 3 rb. a Btk.277.§.(1) bekezdése szerint minősülő közokirattal visszaélés vétségének vádjá alól.

A Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság a 2009. október 22. napján kihirdetett 27.Bf.V.6124/2009/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta.

A vádlottak vagyon elleni bűncselekményét 1 rb. társtettesként elkövetett lopás bűntettének minősítette (Btk.316.§.(1)(4) bekezdés a/ pontja).

az I.r. és a II.r. vádlottat 8-8 hónap börtönbüntetésre és 2-2 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Az I.r. vádlott tekintetében a Budai Központi Kerületi Bíróság 2004. január 5. napján jogerős 2.B.2187/2003/2. számú ítélete, valamint a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2004. június 1. napján jogerős 8.B.1411/2004/2. számú ítélete vonatkozásában engedélyezett feltételes szabadságot megszüntette.

Elrendelte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2004. október 19. napján jogerős 8.B.3789/2002/21. számú ítéletével kiszabott 1 év börtönbüntetés végrehajtását.

Kimondta, hogy az I.r. és a II.r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható.

Az I.r. és a II.r. vádlottat az ellenük 3 rb. közokirattal visszaélés vétsége (Btk.277.§.(1) bekezdése) miatt emelt vád alól felmentette.

Sértett magánfél polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasítottak tekintette.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság ítélete ellen a vádlottak jelentettek be - az ok megjelölése nélkül - fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.894/2009. számú átiratában a fellebbezéseket alaptalannak tartotta.

Indítványozta, hogy a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét változtassa meg és a Be.335.§.(2) bekezdése alapján a megállapított kárösszeg erejéig bírálja el sértett által előterjesztett polgári jogi igényt, egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét mindkét vádlottra hagyja helyben.

Azt fejtette ki, hogy az ügyben eljáró bíróságok nagyjából megtartották az eljárási szabályokat, de sértett polgári jogi igénye tekintetében megsértették a Be.335.§.(2) bekezdésének rendelkezését, amikor a sértett által a feljelentésében, illetve az írásbeli tanúvallomásában előterjesztett polgári jogi igényt érdemben nem bírálták el.

A Fővárosi Bíróság ugyan észlelte, hogy a kerületi bíróság elmulasztotta elbírálni a polgári jogi igényt, de azt a Be.335.§.(1) bekezdése alapján egyéb törvényes útra utasította.

A Be.335.§.(2) bekezdése azonban előírja, ha a bíróság az ítéletében a kár összegét megállapítja, ezen összeg erejéig az előterjesztett polgári jogi igényt el kell bírálni.

Ezt az eljárási szabálysértést a fellebbviteli főügyészség a harmadfokú eljárásban orvosolhatónak tartotta.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság a tényállást döntően hibák, hiányosságok nélkül állapította meg, azt a másodfokú bíróság mindössze a lopás elkövetési értéke tekintetében pontosította, illetőleg a közokirattal visszaélés vétsége vonatkozásában azzal egészített ki, hogy a vádlottak az elvételt követően felhagytak az elvett közokiratok birtoklásával.

Az eljáró bíróságok a szükséges körben eleget tettek az indokolási kötelezettségüknek is. Az elsőfokú bíróság azonban iratellenesen állapította meg, hogy a II.r. vádlott a terhére rótt bűncselekmények elkövetését az eljárás során tagadta. Az elsőfokú tárgyaláson ugyanis a II.r. vádlott úgy nyilatkozott, hogy „elismerem az egészet, úgy ahogy volt, az értékeket nem vitatom.” (19.B.V.80.420/2008/4. számú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldala). E vádlotti megjegyzés beismerésként értékelendő, amelyet a büntetés kiszabásakor enyhítő körülményként kellett volna figyelembe venni.

Az irányadó tényállás alapján - a közokiratok kivételével - az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére, de a lopás elkövetési értékét nem a teljes eltulajdonított összeg alapján határozta meg, ez okozta a cselekmény enyhébb minősítését. Ezt a hiányosságot a Fővárosi Bíróság akként orvosolta, hogy az eltulajdonított táska értékét az elkövetési értékhez hozzászámítva a cselekményt a megemelkedett elkövetési értékre tekintettel lopás büntettének minősítette.

Tévedett viszont a kerületi bíróság a közokirattal visszaélés vétségében történt marasztaláskor, mert a rendelkezésre álló adatok alapján nem volt kétséget kizáróan bizonyítható a vádlottak terhére e bűncselekmények elkövetése. Ezért a másodfokú bíróság felmentő rendelkezését törvényesnek tartotta.

A bűnösség körének szűkülése ellenére a másodfokú bíróság helytálló okokra hivatkozva súlyosította a vádlottak büntetését. A másodfokú bíróság egyéb járulékos rendelkezéseit is törvényesnek tartotta.

Az I.r. vádlott védője a harmadfokú nyilvános ülésen a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta .

Megalapozatlannak tartotta a másodfokú bíróság tényállás kiegészítését az aktatáska értékére, ennek hozzáadását az elkövetési értékhez, és ennek következményeként a cselekmény súlyosabban minősítését. Azt fejtette ki, hogy a sértett nyilatkozata ugyan szerepel az iratokban, de a vádban ez a tárgy nem szerepel. Ezt az elsőfokú bíróság nem is vette figyelembe. A súlyosabb minősítés kapcsán a vádlottak kirekesztődtek a védekezés lehetőségéből.

Indítványozta, hogy a harmadfokú bíróság mellőzze a tényállásból ezt a 24.000 Ft-os értéket, és ennek megfelelően minősítse a cselekményt.

Indokoltnak tartotta a kiszabott büntetés enyhítését. E körben rámutatott arra, hogy a vádlott azóta nem állt büntetőeljárás hatálya alatt. Szűkült a bűnösség köre is, a kísérlet is enyhít. Cukorbeteg, aki ismét kórházba került, a lábát műtötték. A részbeni kármegettérülést is enyhítőként kell értékelni.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság által választott büntetési nem - közérdekű munka - kiszabását kérte.

A polgári jogi igény kapcsán utalt arra is, hogy az aktatáska is előkerült.

A II.r. vádlott védője szintén a büntetés enyhítését kérte.

A perbeszédében egyetértett az I.r. vádlott védőjével, hogy az elsőfokú bíróság hozott az ügyben helyes döntést. A táska értéke nem bizonyított, hiszen nincs rá szakértői vélemény, és az a harmadfokú eljárásban már nem is pótolható. Helytállónak találta a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészségnek azt az észrevételét, hogy a II.r. vádlott is elismerte a bűncselekmény elkövetését. Tévesnek tartotta az elsőfokú ítélet 8. oldal alulról második bekezdését, mert a II.r. vádlottnak két kiskorú gyermeke van. Enyhítőként kell értékelni a kísérletet és az időmúlást is. Ez alapján ő is közérdekű munka kiszabását indítványozta.

A II.r. vádlott a felszólalásában csatlakozott a védője által elmondottakhoz.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője a harmadfokú nyilvános ülésen az írásbeli átirattal egyezően szólalt fel. Azt - reagálva a védők perbeszédére - azzal egészítette ki, hogy a táska értékének hozzáadása az elkövetési értékhez nem sérti a törvényes vádat, mert a vádirat tartalmazza a táska elvételét.

A polgári jogi igény elbírálásával kapcsolatban megjegyezte, hogy a másodfokú bíróságnak a Be.335.§.(2) bekezdését kellett volna alkalmaznia.

Utalt a Be.398.§.(3) bekezdésére, és a Be.387.§.(4) bekezdésére, melyek alapján a harmadfokú bíróság hivatalból is felülbíráhatja a polgári jogi igényt, akár önállóan is.

A II.r. vádlott az utolsó szó jogán elmondta, hogy megbánta a cselekményt, azóta már más életet él.

A bejelentett fellebbezések nem alaposak.

A vádlotti fellebbezések folytán a harmadfokú bíróság a Be.387.§.(1) bekezdése alapján a másodfokú határozatot, az azt megelőző első- és másodfokú eljárást teljes terjedelmében felülvizsgálta.

Ennek során megállapította, hogy az első-és másodfokú bíróság a perrendi szabályokat betartotta.

Az elsőfokú bíróság a vád tárgyává tett bűncselekmények elbírálása szempontjából releváns bizonyítékokat feltárta, azokat egyenként és összességükben is értékelte, mérlegelte, tényből tényre is helyesen következtetett.

A másodfokú bíróság a Be.352.§.(1) bekezdés a/ pontja alapján törvényesen egészítette ki a tényállást a bőr aktatáska értékével, és azzal a ténnyel, hogy a vádlottak a közokiratok birtoklásával felhagytak. Tévesen tartalmazza azonban a meg nem térült kár összegét, mert a bőr táskát az eljárás során megtalálták.

A harmadfokú bíróság azonban az iratok tartalma alapján a tényállás további kiegészítését látta szükségesnek a Be.388.§.(2) bekezdése alapján.

- Az elsőfokú ítélet 3. oldal 2. pontjában megjelölt ítélet 2000. október 10. napján emelkedett jogerőre.

- A 4. oldalán felsorolt elítéléseket azzal egészíti ki, hogy a II.r. vádlottat a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság a 2010. április 27. napján jogerőre emelkedett 5.B.1959/2009/20. számú ítéletével lopás vétsége miatt mint többszörös visszaesőt 87.500 Ft pénzbüntetésre ítélte.

- A 4. oldalon az 1. pont alatt leírt történeti tényállást azzal pontosítja, hogy a cselekmény elkövetésére 0 óra 30 perc és 3 óra 50 perc közötti időben került sor. (nyomozati iratok 17. oldalán lévő feljelentés)

- A 4. oldal utolsó bekezdését azzal pontosítja, hogy az okozott 209.000 Ft kárból 185.000 Ft nem térült meg, és hogy a személyi igazolvány 2006. március 25. napján került elő (tárgykörözést visszavonó határozat, nyom. ir. 91. oldala).

Az így kiegészített, pontosított tényállás már minden szempontból megalapozott, hibamentes, a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapul, és a Be.388.§.(1) bekezdése értelmében a harmadfokú eljárásban is irányadónak tekinthető.

Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének is eleget tett a szükséges mértékben. Számot adott arról, hogy mely bizonyítékot miért fogadott el, és melyiket miért nem tartott elfogadhatónak.

E körben helyesen tulajdonított kiemelt jelentőséget a vádlottak által sem vitatott bankautomata-felvételeknek.

Törvényesen rögzítette azt is, hogy a sértett vallomása, az okirati bizonyítékok és a fényképfelvételek mind egyirányba mutató bizonyítékok voltak, amelyek olyan zárt logikai láncot alkottak, amelyek kizárták a más általi elkövetést, a másként történés lehetőségét.

A 8. oldal első bekezdésében nyilvánvaló elírás a június 20. időpont, mert az helyesen február 20.

Az irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére a vagyon elleni bűncselekmény és a pénzügyi bűncselekmény tekintetében. Tévedett viszont a vagyon elleni bűncselekmény minősítésénél.

A másodfokú bíróság azonban az általa kiegészített tényállás alapján törvényesen minősítette a vádlottak vagyon elleni cselekményét társtettesként elkövetett lopás bűntettének.

Egyben kirekeszti az ítélőtábla másodfokú ítélet 5. oldal 3. bekezdésének azon megállapítását, hogy e bűncselekmény vonatkozásában törvényes lett volna az elsőfokú bíróság minősítése.

A harmadfokú bíróság a közbizalom elleni bűncselekményekkel kapcsolatban mindenben osztotta a másodfokú bíróság jogi álláspontját, mert az teljes mértékben megfelelt a Legfelsőbb bíróság 1/2009. számú Jogegységi határozatában foglaltaknak.

A büntetés kiszabása során irányadó súlyosító és enyhítő körülményeket az elsőfokú bíróság csaknem hiánytalanul felsorolta. Ezeket azonban nem a súlyuknak és nyomatékuknak megfelelően értékelte.

További enyhítő körülmény a kár részbeni megtérülése, és - egyetértve a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség átiratával - a II.r. vádlottnak az a nyilatkozata is, melyben elismerte a bűncselekmények elkövetését.

Helyesen észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a vádlottak javára értékelhető enyhítő körülmények sorát felcserélte, így az I.r. vádlottnál enyhít a fennálló betegsége, és a pénzügyi bűncselekménynél a bűnsegédi bűnrészsége, míg a II.r. vádlottnál enyhítő körülmény a kiskorú gyermekes családos állapot.

A másodfokú bíróság körültekintően mérlegelte a súlyosító és enyhítő körülményeket, és nagy nyomatékot tulajdonított annak, hogy az I.r. vádlott két feltételes szabadsága próbaideje és felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatt, míg a II.r. vádlott végrehajtandó szabadságvesztésre történt jogerős elítélése után, de még a büntetés végrehajtásának megkezdése előtt követték el a terhükre rótt bűncselekményeket.

Mindkét vádlott más büntetőeljárás hatálya alatt is állt a cselekmények elkövetésekor.

Ilyen körülmények mellett a harmadfokú bíróság is maradéktalanul egyetértett azzal, hogy a Btk.37.§-ában meghatározott büntetési célok mindkét vádlottnál csak szabadságvesztés kiszabásával érhetők el.

Törvényesen került sor tehát a Btk.2.§. alkalmazásával a vádlottakkal szemben végrehajtandó szabadságvesztés kiszabására.

A mellékbüntetés alkalmazása és mértéke is megfelel a törvényi rendelkezéseknek.

A másodfokú bíróság által kiszabott tartamú szabadságvesztés és a mellette alkalmazott közügyektől eltiltás szükséges ahhoz, hogy a vádlottakkal szemben a büntetési célt, az egyéni és általános megelőzés követelményét elérje, és érvényre juttassa.

Ez a büntetés áll arányban az elkövetett cselekmények tárgyi súlyával, társadalomra veszélyességével, a vádlottak személyében rejlő társadalomra veszélyességgel bűnösségük fokával és a büntetés kiszabása során irányadó bűnösségi körülményekkel.

A büntetés enyhítésére a harmadfokú bíróság nem látott törvényes lehetőséget.

Ugyancsak törvényes az l.r. vádlottnál a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése, a feltételes szabadságok megszüntetése, és mindkét vádlottnál a feltételes szabadság kedvezményéből történt kizárás.

Tévedett viszont a másodfokú bíróság, amikor a sértett magánfél polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasítottak tekintette, és a Bkv.81. számú Büntető kollégiumi véleményben és a Be.335.§.(2) bekezdésében foglaltak ellenére azt érdemben nem bírálta el.

A hivatkozott kollégiumi vélemény szerint a Be.335.§-ának (2) bekezdése azt a kötelezettséget írja elő a bíróság számára, hogy az ott meghatározott feltételek teljesülése mellett - az ítélet történeti tényállásában megállapított összeg mértékéig - az előterjesztett polgári jogi igényt érdemben bírálja el.

Ha az ítéleti tényállásban megállapított összeg mértékéig - tehát a törvény által megkívánt előfeltételek megvalósulása ellenére - a bíróság az előterjesztett polgári jogi igényről (keresetszerű kérelemről) nem dönt, vagy annak érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja, megsérti a Be.335.§.(2) bekezdésének kötelező rendelkezését.

A másodfokú bíróság a Be.348.§.(1) bekezdése alapján hivatalból dönt a polgári jogi igényre vonatkozó ítéleti rendelkezésről, mint járulékos kérdésről. E jogkörében pótolja az elsőfokú bíróság Be.335.§.(2) bekezdésének megsértését megvalósító mulasztását és az előterjesztett polgári jogi igényt elbírálja, ha arról az elsőfokú bíróság nem rendelkezett.

Mindezek alapján a másodfokú bíróságnak - észelve az elsőfokú bíróság mulasztását - az előterjesztett polgári jogi igényt érdemben kellett volna elbírálnia.

A Be.387.§.(4) bekezdése a harmadfokú eljárásban is hivatalbóli felülbírálatot ír elő a polgári jogi igény vonatkozásában, így tehát a Bkv.81. számú Büntető kollégiumi véleményben írtak a harmadfokú eljárásban is irányadóak.

A fentiek alapján a harmadfokú bíróság, a másodfokú bíróság ítéletét a Be.398.§.(1) bekezdése alapján részben megváltoztatva, a Be.335.§.(1) bekezdés első mondat első fordulata és a (2) bekezdés alapján sértett magánfél polgári jogi igényét érdemben elbírált és történeti tényállásban megállapított elkövetési érték erejéig - figyelembe véve a részbeni kármegtérülést is - egyetemlegesen kötelezte a vádlottakat 185.000 Ft kártérítés megfizetésére. Kötelezte a vádlottakat a le nem rótt eljárási illeték megfizetésére is.

Ennek során alkalmazta a Ptk.332.§.(1) bekezdését, a Pp.217.§.(2) bekezdését, az 1990. évi XCIII. törvény 42.§.(1) bekezdés a/ pontját, 71.§.(3) bekezdését, 74/A.§.(1) bekezdését.

A másodfokú ítélet egyéb törvényes rendelkezéseit a Be.397.§. alapján helybenhagyta.

A harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére a Be.385.§. alapján alkalmazott Be.381.§.(1) bekezdése, és a Be.338.§.(1) és (3) bekezdései alapján a vádlottakat külön- külön kötelezte.

Budapest, a 2010. év december hó 17. napján

Máziné dr. Szepesi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

Dr. Magócsi István sk.
előadó bíró

Zólyominé dr. Törő Erzsébet sk.
bíró

A Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság 27.Bf.V.6124/2009/4. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 5.Bhar.330/2009/8. számú ítéletében írt változtatással mindkét vádlott tekintetében 2010. év december hó 17. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Budapest, a 2010. év december hó 17. napján

Máziné Dr. Szepesi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Moncz Tímea

tisztviselő